

Dôvodová správa

Informatívna správa o zrealizovanom projekte z fondov EÚ „Inštitucionalizácia integrovaného dopravného systému verejnej osobnej dopravy Košického kraja“

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja na svojom zasadnutí, konanom dňa 3. apríla 2006 v Košiciach, schválilo svojim uznesením spolufinancovanie projektu realizovaného s finančnou spoluúčasťou štrukturálnych fondov EÚ, u ktorého bol Košický samosprávny kraj konečným prijímateľom pomoci vo výške 5 % oprávnených nákladov projektu.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, riadiaci orgán pre Operačný program - Základná infraštruktúra, uverejnil výzvu na predkladanie projektov v rámci priority č. 3 Lokálna infraštruktúra, Opatrenie 3.3: Budovanie a rozvoj inštitucionálnej infraštruktúry v oblasti regionálnej politiky, Aktivita B: Partnerstvá pre rozvoj regionálnej politiky. Na základe schválených postupov pre implementáciu operačných programov, v zmysle Nariadenia Rady č. 1260/1999/ES, predložil Košický samosprávny kraj prihlášku na výzvu v stanovenom termíne do 31. marca 2006. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR oznámilo Košickému samosprávnemu kraju dňa 26. 1. 2007 schválenie čerpania fondov EÚ z programovacieho obdobia 2004-2006+2 v celkovej výške 3 870 tis. Sk, so spolufinancovaním zo štátneho rozpočtu (20%) a z rozpočtu KSK (5%), s termínom ukončenia v auguste 2008.

Príprava a realizácia projektu

Na základe schváleného projektu predseda KSK dňa 27. 2. 2007 ustanovil 6 členný projektový tím na prípravu a realizáciu projektu. Ustanovený projektový tím následne pripravil príslušnú zmluvu medzi Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a Košickým samosprávnym krajom. Zmluva bola podpísaná ministrom výstavby a regionálneho rozvoja SR dňa 30. 4. 2007 a predsedom KSK 10. 5. 2007. Následne komisia pre verejné obstarávanie, vymenovaná predsedom KSK, spracovala podmienky pre vyhlásenie verejného obstarávania. Podmienky prevzalo 5 organizácií, pričom do verejnej súťaže sa prihlásili iba dve. Komisia dňa 22. 6. 2007 pod predsedníctvom Františka Olejníka, poslanca KSK a zároveň predsedu Dopravnej komisie pri zastupiteľstve KSK, ustanovila za víťaza verejného obstarania IKP Consulting Engineers, s.r.o., Praha. Dňa 27. 7. 2007 bola podpísaná zmluva o dodávke projektu v hodnote 2 302 560,- Sk s DPH.

Počas realizácie projektu sa projektový tím na 19-tich rokovaniach zaoberal vývojom projektu a priebežne ho konzultoval s projektantmi a zároveň sa na náklady projektu zúčastnil študijnej cesty v Prahe (november 2007) a Brne (marec 2008). Prezentácia projektu sa pre partnerské mestá (Moldava nad Bodvou, Prešov, Michalovce, Trebišov, Rožňava, Spišská Nová Ves a ďalších) uskutočnila v Moldave nad Bodvou v decembri 2007, v Košiciach v apríli 2008 v TELEDOME a v júni 2008 na Inštitúte ďalšieho vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach. Projektový tím prezentoval projekt na medzinárodnej konferencii o verejnej osobnej doprave v Bratislave v septembri 2007, na medzinárodnom seminári o integrovanej doprave v Ostrave v júni 2008, v Slovenskom rozhlas v auguste 2007 a júni

2008, v televízii NAŠA v marci 2008 a na Technickej univerzite v Košiciach v apríli a máji 2008. Počas realizácie projektu bolo na Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR zaslaných 5 monitorovacích správ a záverečná správa. Správy boli prijaté bez pripomienok. Projekt bol ukončený v stanovenom termíne s plánovanými nákladmi. Pripomienky expertíznej skupiny projektového tímu boli zahrnuté do záverečného spracovania projektu.

VÝSTUPY Z REALIZOVANÉHO PROJEKTU

I. Charakteristika súčasného stavu verejnej osobnej dopravy

V Košickom samosprávnom kraji existujú 3 samostatné systémy verejnej dopravy, ktoré organizujú traja rôzni obstarávatelia: Košický samosprávny kraj, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a samotné mestá.

- Prímestskú pravidelnú autobusovú dopravu, ako aj mestskú autobusovú dopravu v 4 mestách, okrem mesta Košice, zabezpečujú dvaja autobusoví dopravcovia – eurobus, a.s. Košice a Slovenská autobusová doprava Michalovce, a.s.. Dopravu prevádzkujú na základe Zmlúv o výkone vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave uzatvorených podľa zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov.
- Železničnú dopravu zabezpečuje iba Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., na základe Zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme uzatvorenej s Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR podľa zákona č. 164/1996 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov. V celkovom km výkone regionálnej dopravy kraja dnes železničná preprava predstavuje pomerne malú časť (cca 8% celkových km).
- Mestskú dopravu v Košiciach zabezpečuje Dopravný podnik mesta Košice, a.s., na základe zmluvy s mestom Košice. Komplexný systém košickej mestskej dopravy nie je dostatočne flexibilný, vzhľadom na neustále sa meniace požiadavky cestujúcich, zmeny v spoločnosti, či zmeny tarify systému. Šancou pre mestské dopravy je racionálnejšie využitie vozidiel po integrácii dopravy v okrajových oblastiach mesta.

Spomínané dopravné systémy v Košickom samosprávnom kraji sú len čiastočne koordinované. Dopravné systémy nie sú navzájom koordinované hlavne v oblasti cestovných poriadkov. Dopravcovia v pravidelnej prímestskej doprave plánujú bežné vedenie spojov, ktoré môže byť do značnej miery súbežné so spojmi osobných vlakov a nie v nadväznosti na ich prípojnosť. Regionálna a mestská autobusová doprava na území mesta Košice nie je zosúladená, existujú súbežné spojenia, výnimku tvorí len spoločné využívanie niektorých mestských zastávok. Pravidelná autobusová doprava v okolí Košíc vytvára samostatný, s mestskou dopravou zväčša nespolupracujúci, systém liniek smerovaných na centrálnu autobusovú stanicu. Železničná doprava je využívaná najmä na prepravu do zamestnania a škôl. Zo železničnej stanice sú cestujúci nútení prestupovať na tarify nepreviazanú mestskú dopravu, na iných zastávkach nie je väzba na mestskú dopravu zabezpečovaná vôbec.

Každý dopravca v Košickom samosprávnom kraji a v mestách má dnes vlastný tarify systém a tarify podmienky, úhrada preukázateľnej straty pochádza z rôznych rozpočtov. Jednou z úloh integrovaného dopravného systému je zjednotenie týchto systémov. Bude zjednotená cena a štruktúra cestovného i cestovných dokladov pre všetkých dopravcov. Pre cestujúceho nebude žiadny rozdiel v použití dopravných prostriedkov pre vykonanie jeho cesty, nebude dôležité, či a koľkokrát prestupuje.

Dopravná obslužnosť územia nie je chápaná ako komplexný systém poskytovania prepravných služieb obyvateľstvu, ale každý dopravca sa snaží získať svojho zákazníka za účelom dosiahnutia tržieb.

Košický samosprávny kraj sa už dlhší čas venuje príprave integrovaného dopravného systému. Doposiaľ boli pripravované predovšetkým projekty spoločnej infraštruktúry pre integrovaný systém, pod názvom Košická osobná regionálna integrovaná doprava – KORID. Pripravované sú projekty terminálov a projekty integrovanej koľajovej dopravy s využitím električiek. V roku 2008 bola vytvorená „Pracovná skupina“, pod gesciou odboru dopravy Úradu KSK, ktorej hlavnou úlohou je postupná realizácia harmonizácie osobnej dopravy v kraji. Túto pracovnú skupinu by mal v budúcnosti nahradiť jeden spoločný organizátor.

II. Vytvorenie organizátora verejnej osobnej dopravy

Cieľom integrácie je zlepšenie ekonomického využitia verejných finančných zdrojov investovaných do verejnej pravidelnej dopravy v kraji a mestách, zlepšenie stavu životného prostredia a skvalitnenie poskytovaných služieb pre cestujúcich, udržanie si súčasných a získanie nových potenciálnych cestujúcich.

Existujúci systém organizácie verejnej dopravy, v súčasnosti organizovaný troma inštitúciami v kraji, sa odporúča postupne nahradiť jedným systémom integrovanej dopravy organizovaným z jedného centra. Vznikne celkom nová funkcia organizátora. Nanovo bude zabezpečovaná sústavná komunikácia medzi cestujúcou verejnosťou a organizátorom, dopravcami a organizátorom. Integrácia dopravy dosiahne synergický efekt, ktorý bude výhodný nielen pre cestujúcich, ale aj pre samotných dopravcov.

Projekt navrhuje postup zavedenia inštitúcie **ORID** – *Organizátor regionálnej integrovanej dopravy*, i s ohľadom na prechod originálnych kompetencií v regionálnej železničnej doprave na VÚC, etapovitým spôsobom. Formu organizácie navrhuje alternatívne:

- rozpočtová organizácia,
- spoločnosť s ručením obmedzením,
- akciová spoločnosť.

Na začiatku projekt odporúča a zdôvodňuje formu rozpočtovej organizácie. V tejto etape navrhuje 5 pracovníkov a uvádza aj ich organizačnú schému a náplň práce. Návrhy porovnáva aj so zahraničím, kde takýto organizátori verejnej osobnej integrovanej dopravy už úspešne pracujú a sú cestujúcimi i samosprávami vnímaní kladne. Na konci predpokladá projekt 15 pracovníkov a pri plnej integrácii cca 25 pracovníkov, s postupným prechodom na **ORID, s.r.o.**

Porovnanie so zahraničím:

- 1) ROPID – Regionálny organizátor pražskej integrovanej dopravy a dopravy Stredočeského kraja. Vznik 1. 12. 1993 ako príspevková organizácia mesta Praha. Začínal s 20 pracovníkmi, v súčasnosti pracuje s 50 pracovníkmi.
- 2) KORDIS JMK – Koordinátor integrovaného dopravného systému Juhomoravského kraja. Vznik 20. 9. 2002, ako s.r.o. (51% Juhomoravský kraj – 49% mesto Brno). Začínal s 10 pracovníkmi, v súčasnosti pracuje s 36 pracovníkmi.

- 3) ODIS – Ostravský dopravný integrovaný systém. Vznik v novembri 2005 podpísaním spoločnej zmluvy (100% mesto Ostrava a niektoré obe Severomoravského kraja). Začínal s 5 pracovníkmi, v súčasnosti pracuje s 25 pracovníkmi.
- 4) BID – Bratislavská integrovaná doprava. Vznik v roku 2005, ako s.r.o.(65% Bratislavský samosprávny kraj – 35% mesto Bratislava). Začínal s 3 pracovníkmi, v súčasnosti pracuje so 6 pracovníkmi.

III. Podmienky pre etapovité zriadenie ORID

1. **Uzavrieť novú dohodu medzi Košickým samosprávnym krajom a mestom Košice, okrem iného aj o podiele financovania činnosti ORID** *(pre zabezpečenie prípravy organizácie práce pri zavádzaní integrovanej dopravy v regióne bola už v roku 2004 uzavretá „Dohoda o spolupráci medzi KSK a mestom Košice na realizácii IDS verejnej osobnej dopravy. V súčasnosti sa predmetná dohoda mestom Košice aktualizuje. V roku 2006 bola uzavretá „Dohoda o spolupráci medzi Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, Košickým samosprávnym krajom, mestom Košice a ŽSR na realizácii integrovaného dopravného systému koľajovej dopravy v košickom regióne na území mesta Košice.“ V súčasnosti sa na Ministerstve dopravy, pôšt a telekomunikácií SR v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom pripravuje jej Dodatok č. 1.)*
2. **V roku 2009 vytvoriť na odbore dopravy Úradu Košického samosprávneho kraja a referáte dopravy mesta Košice, pracovné miesta po dvoch pracovníkoch poverených prípravou ORID, ako aj prípravou stavieb infraštruktúry integrovaného dopravného systému.**
3. **V priebehu roka 2009 vytvoriť podmienky pre vznik ORID-u, s využitím výstupov z realizovaného projektu.**